

DE CHOUETTE

Willemsfonds Schaarbeek - Evere - Sint-Joost

Driemaandelijks tijdschrift van het Willemsfonds Schaarbeek - Evere - Sint-Joost-Ten-Node - Erkenningsnummer P927265 - Afgiftekantoor Brussel X - De Chouette
 Verantwoordelijke Uitgever: Pieter-Jan De Coster, Henry Villardstraat 15, bus 2, 1030 Schaarbeek - Tel. 0490 47 66 79 - E-mail: pjdecoster@willemsfondsbrussel.be - Website: www.willemsfonds.be

Nr. 02
 maart '22

Voorwoord

Beste leden en sympathisanten,

Het is ondertussen al weer 3 maanden geleden dat we u kennis lieten maken met onze gloednieuwe nieuwsbrief, De Chouette.

Dat deze niet onopgemerkt in de bus viel was alvast duidelijk! Het deed ons dan ook veel plezier jullie positieve feedback in ontvangst te nemen.

Corona maakte het de afgelopen maanden niet altijd even makkelijk om voor een mooi en gediversifieerd activiteiten aanbod te zorgen. Dat de nood aan cultuur echter heel groot is konden we opmaken uit de mooie opkomst bij onze activiteiten die wel konden plaatsvinden.

Wij zijn dan ook heel verheugd jullie bij deze een rist aan nieuwe activiteiten aan te kunnen bieden. Geleide bezoeken, concerten of architectuurwandelingen, voor ieder wat wils!

Wij wensen jullie veel leesplezier en hopen jullie snel te zien op één van onze vele activiteiten.

Pieter-Jan De Coster & Michaël Tchongrack
 Voorzitter & Penningmeester
 Willemsfondsafdeling Schaarbeek - Evere - Sint-Joost-ten-Node

Foto wedstrijd

In onze eerste nieuwsbrief konden jullie kennismaken met onze fotowedstrijd.

Wij zijn dan ook blij om bij deze een winnaar aan te kondigen! Arnaud uit Schaarbeek ging op zoek en vond... La Bambina Magritta van Vanna Vicci in de Hamerstraat te Sint-Joost-ten-Node. Deze muurschildering brengt hulde aan surrealistisch kunstenaar René Magritte. Proficiat Arnaud, geniet van het lekkere bier van de Schaarbeekse Brasserie de la Mule!

Op welk gebouw in één van onze 3 gemeenten vindt men deze afbeelding terug, en wat symboliseert het? Weet jij het? Aarzel dan niet en stuur jouw antwoord via pjdecoster@willemsfondsbrussel.be
 De eerste drie inzendingen maken kans op een smakelijk streekproduct!

Agenda

ZA 12 maart 2022 om 10u
 Geleid bezoek aan Atelier Colpaert

ZO 29 mei 2022 om 20u
 BachWerk Choir and Orchestra - Johannespassie

WOE 13 april 2022 om 19.30u
 Matheus passie door Collegium Vocale

Lekker van ba ons!

Recept: Witloof in hespenrolletjes

Vorige editie zijn we van start gegaan met stoofvlees à la Schaerbeekoise. Hopelijk hebt u ervan genoten! Voor onze tweede editie gaan we voor witloof in hespenrolletjes. Smakelijk!

Bereidingswijze

- Was het witloof, snij een stukje van de onderkant, bak vervolgens in een klont boter en kruid met peper, zout en muskaatnoot en doe af en toe water bij het witloof om het gaar te stoven. Koel de stronken witloof af en knijp goed al het vocht uit het witloof. Belangrijk : vang het witloofvocht op!
- Rol in elk sneetje hesp een witloofstronk en schik in een beboterde ovenschotel
- Stoom de aardappelen, stamp ze fijn met de boter, ei, kruid af
- Voor de bechamelsaus smelt je boter in een sauspan, en voeg je bloem toe en laat je dit even meebakken. Voeg het witloofvocht toe en roer met klopper tot een dikke gladde saus, voeg vervolgens de melk en peper, zout en muskaatnoot toe. Roer een deel van de kaas goed onder en giet over de hesp, kruid nog eens extra met peper.
- Werk af met de rest van de kaas en zet de overschotel 15' in een voorverwarmede oven onder de grill.

Met dank aan Lisa Van Eenhooge!

Ingrediënten (4p)

- 8 stronken grondwitloof
- 8 sneetjes beenham
- 50g boter

Bechamelsaus

- 50g boter
- 60g bloem
- 200 ml vocht van het witloof
- 500 ml koude melk
- muskaatnoot
- 250g gemalen kaas

Aardappelpuree

- 1,5kg loskokende aardappelen
- 1 ei
- 80g boter

Wist je dat Brasserie de la Mule de eerste Schaarbeekse Brouwerij is in 60 jaar?

Brasserie de la Mule, gelegen in de historische 'Ecuries van de Tram' kan beschouwd worden als een verborgen parel in Schaarbeek!

De bezieler van dit concept, Joël Gally, die zelf heel wat ervaring heeft in het brouwen van bier, heeft na 60 jaar weer Schaarbeeks bier op de markt gebracht.

In de brouwerij kan je niet alleen genieten van een authentieke en historische omgeving, maar je kan ook het hele brouwproces van dichtbij bekijken.

📍 Rubensstraat 95, 1030 Schaarbeek

Wist je dat...💡

Ben je een liefhebber van lokaal bier? Ga dan zeker langs bij Brasserie de la Mule!

Proficiat Joël!

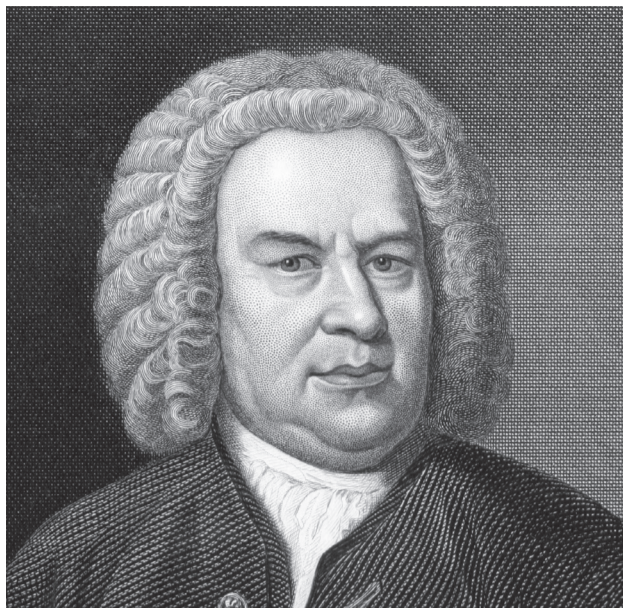

Onze Hotspot!

SERRA BRUSSELS - Op het rogierplein te Sint-Joost-ten-Node zou men het niet onmiddellijk verwachten, maar met SERRA vonden wij hier een ware groene oase terug! In de mooie binnenruimte kan men zowel terecht voor een ontbijt, lunch of avondeten, alsook om gewoon een glas te drinken. Quasi alles wat men hier serveert is biologisch, met producten afkomstig van lokale ondernemers. Ga op in het groene decor, ontspan en geniet van alles wat SERRA te bieden heeft!

📍 Karel Rogierplein 20, 1210 Sint-Joost-ten-Node

Onze activiteiten

BachWerk choir and Orchestra - Johannespassie

Het Paasverhaal volgens Johannes is een ongelooflijk werk vol drama en emotie. Voor het eerst uitgevoerd op Goede Vrijdag 1724 en daarna bijna voor een eeuw verloren, is het thans terecht erkend als een van Bach's grote werken voor koor, solisten en orkest.

Met het wilemsfonds gaan we op zondag 29 mei samen naar dit meesterwerk, gedirigeerd door Joris Verschueren, luisteren.

- 🕒 Zondag 29 mei 2022 om 20u
- 📍 Sint-Marcuskerk : De Frélaan 76, 1180 Ukkel
- 💶 €10
- 📧 Inschrijven via pjdecoster@willemsfondsbrussel.be

OPGELET: Voor deze activiteit zal men over een geldig COVID SAFE TICKET moeten beschikken

Mattheuspassie door Collegium Vocale Gent

Op goede Vrijdag 11 april 1727 weerklonk tijdens de versperdienst in de Thomaskirche in Leipzig voor het eerst Johan Sebastiaan Bachs Matthäus-Passion. Ook de componist beseftte dat hij met dit werk geschiedenis schreef. Om dit drie uur durende meesterwerk uit te voeren zijn er niet minder dan twee koren en twee orkesten nodig. En ook nu blijft de Matthäus-Passion een van de meest aangrijpende muziekwerken ooit geschreven. Voor de gelegenheid omringt Collegium Vocale Gent zich met internationale topsolisten uit binnen-en buitenland.

- 🕒 Woensdag 13 april 2022 om 19u30
- 📍 Studio 4, Heilig-Kruisplein, 1050 Brussel
- 💶 €20 (ipv 48-33€)
- 📧 Inschrijven via pjdecoster@willemsfondsbrussel.be

OPGELET: Voor deze activiteit zal men over een geldig COVID SAFE TICKET moeten beschikken

Geleid bezoek Atelier Colpaert

Achter de zeer avant-gardische gevel van dit gebouw verbergt zich een grote glazen ruimte: het werkatelier van een vooraanstaande kunstenaar en wellicht de meest bekende meester glazenier uit de 20ste eeuw: Prosper Florent Colpaert. Hij is onder andere bekend voor de realisatie van de lichtkoepel van de lokettenzaal van het stadhuis van Schaarbeek tijdens de Eerste Wereldoorlog.

Beschermde erfgoed sinds 1979, bevat het atelier waardevolle archieven om te mogen bevestigen dat het gebouw in de loop der jaren nauwelijks veranderde en nog steeds volume, ruimte, licht en harmonie wist te behouden.

Soms te bezichtigen tijdens het Weekend van "Open Monumentendagen", wordt op 12 maart, een exclusieve rondleiding georganiseerd voor het WF Schaarbeek-Evere-SJtN; een unieke gelegenheid om meer te leren over de architect en zijn ontwerp, de glazenier, het glas in loodramen en de glasschilderkunst en de Monrosestraat zelf.

- 🕒 Zaterdag 12 maart 2022 om 10u
- 📍 Monrosestraat 33-35, 1030 Schaarbeek
- 💶 3 euro leden & 5 euro niet-leden
- 📧 Inschrijven via pjdecoster@willemsfondsbrussel.be

OPGELET: De plaatsen voor dit bezoek zijn beperkt!

OPGELET: Voor deze activiteit zal men over een geldig COVID SAFE TICKET moeten beschikken

EEN KLEINE GESCHIEDENIS VAN HET STEDELIJK LIBERALISME

IN SCHAARBEEK

DOOR JOHAN BASILIADES

Het Willemsfonds zag het daglicht in Schaarbeek in 1879 onder impuls van de dichter Emanuel Hiel. Het Willemsfonds baadde in de liberale burgerlijke cultuur die het stedelijk leven domineerde in de XIXe eeuw. We blikken in enkele afleveringen terug op de geschiedenis van dit stedelijk liberalisme. We gaan op zoek naar de culturele, sociale en politieke roots ervan in Schaarbeek. We beginnen bij het einde, bij de erfgenamen als opstap naar het ontstaan.

Deel 1: De erfgenamen van de La réunion électorale de Schaarbeek

In 2020 vierden de Schaarbeekse liberalen 160 jaar lokale liberale partij. Op 10 augustus 1860 zag « La réunion électorale de Schaarbeek » het licht met oog op de gemeenteraadsverkiezingen van 30 oktober dat jaar. De politieke erfgenamen van deze Réunion électorale zijn de lokale MR, de Libéraux Schaarbeekois (LS) en de afdeling Open Vld-Schaarbeek, de Nederlandstalige liberalen in Schaarbeek. Ook iedereen die zich door de gemeentelijke liberale traditie laat inspireren, mag zich met recht en rede een erfgenaam noemen. Het is een rijke traditie. In 2010 vierde de toenmalige lokale FDF, nu DéFI, nog mee de 150-jaar van de Réunion électorale, aangezien ze toen nog in kartel opkwamen met MR. Ook niet partijgebonden inwoners kunnen zich in die traditie herkennen. Politieke partijen zijn geen doel, maar een vehikel voor een engagement: een liberaal engagement voor vrijheid, emancipatie, stedelijke levenskwaliteit, ondernemerschap en welvaart.

Cultureel is het Willemsfonds, opgericht door liberale lokale politici, een rechtstreekse erfgenaam. Naast de vrijzinnigheid en het liberalisme, is het Willemsfonds een spreekbuis van het eerste cultuurflamingantisme: ze eisten dat Nederlandstaligen in hun taal de plaats konden krijgen die hen toekwam in het sociale, culturele, economische en politieke leven van de stad en het land. Aangezien die Nederlandstalige toen de kleine man was, was het Willemsfonds onmiddellijk een beweging voor sociale emancipatie van de kleine man. Ook verenigingen, sociaal en cultureel, die zich in de vrijzinnige traditie plaatsen in Schaarbeek kunnen zich met recht en rede erfgenamen noemen van die generatie liberalen die zich rond het midden van de XIXe eeuw begonnen te organiseren in de gemeente.

1860 : de ezelsgemeente wordt een stad

Rond 1830, ten tijde van de Belgische onafhankelijkheid was Schaarbeek een dorp en telde het ongeveer 1.800 inwoners. De gemeente werd bestuurd door lokale notabelen zonder partijaffiliatie. Ze werd de ezelsgemeente genoemd. "Heil! Doë zaain dei eizels

van Schoerebeik!" riepen de Brusselaars hen toe als de Schaarbekenaren naar de markten en de lambik stokerijen in Brussel afzakten om daar hun kriecken te verkopen. Kriecken die ze op ezels vervoerden.

Tussen 1830 en 1860 breidt Brussel uit. Sint-Gillis, Sint-Joost en Schaarbeek zijn bijzonder in trek bij de stedelijke bourgeoisie: ze installeren zich richting Schaarbeek langs de doorgetrokken Koningsstraat. Het Noordstation aan het huidige Rogierplein is in

trek. Daar komt de gloednieuwe trein Mechelen-Brussel aan. Ook langs de Paleizenstraat die het Paleis aan het Warandepark in de stad met het Paleis in Laken verbindt. De eerste bedrijven vestigen zich in Schaarbeek. De bevolking groeit aan van 1.800 tot 13.000 inwoners.

Deze eerste verstedelijkingsgolf zal een vruchtbare bodem blijken waarop, net als elders in en rond Belgische steden, de geest van een nieuw stedelijk liberalisme tot bloei zal komen. Het wordt een bewogen geschiedenis. De liberalen worstelen ook onder elkaar,

tussen doctrinair, gematigden en radicalen, met de nieuwe sociale uitdagingen, de democratisering, het algemeen stemrecht. Hun engagement spruit voort uit de stedelijke burgerlijke cultuur. Ze verheerlijken die cultuur zelfs in hun levensstijl, kunst, architectuur, literatuur, politiek engagement... Maar, en dat is de essentie, ze overstijgen die eigen burgerlijke leefwereld uiteindelijk op lokaal vlak: ze worden de lokale ambassadeurs van de eerste sociale voorzieningen, lokale sociale zekerheid, algemeen en gratis onderwijs, een ruim aanbod aan publieke infrastructuur, parken, bibliotheken, baden, sociale woningen, openbaar vervoer, ... Noem maar op. Het zijn, lokaal althans, pioniers.

Het begint dus bij de verkiezingen van oktober 1860. De kandidaten van de pas opgerichte Réunion électorale winnen voor het eerst. Binnen de cijnskiezers, inwoners die voldoende belastingen betalen om te mogen stemmen, is de nieuwe stedelijke bourgeoisie voor het eerst talrijker dan de lokale notabelen, grootgrondbezitters en boeren. Een jaar later na een tussentijdse verkiezing op 14 maart 1861, wordt Victor Gendebien tot eerste uitgesproken liberale burgemeester van Schaarbeek aangeduid. Zijn voorganger, beeldhouwer Guillaume Geefs (1852-1860), was ook al liberaal, maar dat was nog voor de partijpolitieke omslag in de gemeente.

In **deel 2** stellen we u Henri Bergé voor, het archetype van de radicale liberaal en de schaduwburgemeester van Schaarbeek. Met hem gaan we in op de strijd om het stemrecht.

In **deel 3** zullen we kennis maken met twee buitenbeentjes, Haeck en Hiel.

Deel 4 zal het stedelijk liberalisme proberen te omschrijven.

Deel 5 gaat over Le faubourg des artistes en La cité des écoles. Kunst en onderwijs dus.

In **deel 6** maken we met Fernand Blum, de laatste radicaal, de transitie naar vandaag.

Onze activiteiten uitgelicht

Bezoek aan Scholencomplex Josaphat-Ruche - Op zaterdag 19 februari mochten we zo'n 50-tal Willemsfonds sympathisanten ontvangen voor een rondleiding in het mooie scholencomplex Josaphat-Ruche.

Het was een groot succes! We laten jullie via deze weg graag nagenieten van dit topbezoek!

In the spotlight

In deze rubriek zetten wij graag een lokale vereniging of persoon uit het verenigingsleven uit één van onze 3 gemeenten in de spotlights. Deze editie staan we stil bij de boogschutters van de Koninklijke Sint-Sebastiaansgilde van Schaarbeek waar ze al meer dan 400 jaar boogschieten!

In 1598 werd de Schaarbeekse gilde opgericht. In de middeleeuwen vochten de gildes van boogschutters voor de vorsten en in vreedstijd stonden ze in voor de veiligheid van de steden. Later verloren de gildes hun functie als nationale en plaatselijke verdedigers maar de traditie van het boogschieten bleef voortbestaan.

Sinds 1919 heeft de Sint-Sebastiaansgilde zijn vaste plek in Schaarbeek. Elke week komen boogschutters van jong en oud samen om de kunst van het boogschieten te oefenen in het prachtige Josaphatpark. Een keer per jaar binden de boogschutters de strijd met elkaar aan in een toernooi. De boogschutter die het wint, wordt voor een jaar tot koning gekroond.

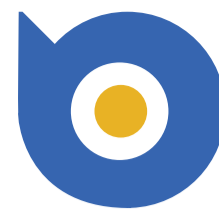
① Voor meer info over de Sint-Sebastiaansgilde kan u steeds terecht op hun facebook en instagram:

 [Koninklijke Gilde Sint Sebastiaan van Schaarbeek](#)

 [instagram.com/schaarbeekgilde](#)

SAY CHEESE

Lid worden?

Voor slechts € 15 per jaar kan je lid worden. Daarmee steun je onze vereniging en kan je van goedkopere tarieven genieten bij activiteiten. Bovendien ontvang je naast ledenblad 'De Kortweg' ook ons driemaandelijks ledenblad 'De Chouette'. Een gezinslid betaalt bijkomend €3. Surf naar www.willemsfonds.be/lid-worden en kies de afdeling Schaarbeek-Evere-Sint-Joosten-Node om je lid te maken.

Colofon

Redactie en foto's: Pieter-Jan De Coster, Michaël Tchongrack
Lay-out: Pieter-Jan De Coster, Michaël Tchongrack en sympathisanten

De Chouette of De Kortweg niet meer ontvangen?

Laat het ons weten via mail, telefoon of post.

www.willemsfonds.be/brussels-hoofdstedelijk-gewest

Willemsfonds Brussels Hoofdstedelijk Gewest

0490 47 66 79 of pjdecoster@willemsfondsbrussel.be

Henry Villardstraat 15, 1030 Schaarbeek

willems
fonds